

5. «Праця людини і її відношення до розподілу енергії»// Подолинський С. А. Вибрані твори / [Упорядк., передмова і прим. Корнійчук Л.Я.]; Київський національний економічний університет. 2000. 203-283с.

Луцьова Т. С.,
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту, маркетингу та публічного управління,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ*

ЧОРНА МЕТАЛУРГІЯ УКРАЇНИ: ВТРАТИ ВІД ВІЙНИ РФ ТА МОЖЛИВІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ

Українська економіка за період повномасштабної війни РФ в Україні зазнала значних втрат. При цьому втрати деяких галузей економіки є особливо відчутними.

Серед них – чорна металургія, яка є однією із найважливіших галузей промисловості. У 2021 р. в Україні було вироблено 21,36 млн. т сталі, країна зайняла 14-е місце в рейтингу провідних світових виробників [1].

Чорна металургія є головною експортною галуззю України. Експорт чорних металів та виробів з них дорівнював у 2021 р. 15,2 млрд. дол. США [2], його частка в загальній сумі товарного експорту складала 22,4%.

Війна привела до значного скорочення виробництва та експорту в чорній металургії (табл. 1).

Таблиця 1

Виробництво та експорт продукції чорної металургії України у 2021-2022 рр.

Показники	2021 р.	2022 р.	Зміни (2022-2021), +, -	
			абсолютні	відносні, %
Виробництво сталі, млн. т	21,36	6,26	-15,1	-70,69
Виплавка чавуну, млн. т	21,16	6,39	-14,77	-69,8
Виробництво прокату, млн. т	19,08	5,35	-13,73	-71,96
Експорт чорних металів та виробів з них, млн. дол. США	15243,1	5584,3	-9658,8	-63,36
Частка експортних надходжень чорної металургії у загальній сумі експорту, %	22,4	12,6	-9,8	x

Джерело: [2; 3].

Наведені дані свідчать, що виробництво сталі в Україні зменшилось із 21,36 млн. т у 2021 р. до 6,26 млн. т у 2022 р., тобто на 70,7% або в 3,4 рази. Аналогічна динаміка спостерігається також щодо виплавки чавуну та виробництва прокату. Відповідно до зниження обсягів виробництва зменшився експорт чорних металів та виробів з них. У 2022 р. Україна експортувала цієї продукції лише на суму 5584,3 млн. дол. США, що у 2,7 рази менше, ніж у 2021 р. Причин такої складної ситуації в чорній металургії декілька.

Основною причиною зменшення обсягів виробництва є втрата під час повномасштабної війни двох великих металургійних комбінатів – «Азовсталь» та ММК ім. Ілліча, які функціонували в Маріуполі. Про значення цих підприємств для економіки країни свідчать дані, наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Частка металургійних комбінатів м. Маріуполя у загальному виробництві продукції чорної металургії у 2021 р.

Показники	МК «Азовсталь»	ММК ім. Ілліча
Виробництво сталі, млн. т	4,34	4,26
Частка у загальному виробництві сталі в Україні, %	20,3	19,9
Виплавка чавуну, млн. т	3,8	5,06
Частка у загальному виробництві чавуну в Україні, %	17,6	23,9
Виробництво прокату, млн. т	4,1	4,1
Частка у загальному виробництві прокату в Україні, %	21,5	21,5

Джерело: [4; 5].

Отже, обсяги виробництва сталі цими двома підприємствами склали у 2021 р. 40,2% вітчизняного виробництва, ними виплавлялось 41,5% чавуну та 43,0% прокату.

Наступною причиною зниження виробництва продукції чорної металургії став низький рівень завантаження потужностей українських підприємств. Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни», що проводиться Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, показало, що у жовтні 2022 році повну завантаженість потужностей мали лише 10% металургійних підприємств [6].

Окрім зазначених проблем, слід також назвати проблему енергозабезпечення підприємств чорної металургії, пов'язану з постійними обстрілами РФ енергетичної інфраструктури України.

Значне зниження обсягів експорту чорних металів спричинене не лише зниженням обсягів виробництва, а й логістичними проблемами, що виник-

ли у зв'язку із блокуванням морських портів України. На сьогодні єдиним ринком збуту продукції чорної металургії стала Європа, куди експортні вантажі доставляються залізницею, що привело до значного зростання витрат металургів.

Таким чином, війна привела до значних втрат у чорній металургії України. Відновлення галузі потребуватиме реалізації проектів державно-приватного партнерства та донорської допомоги.

Список використаних джерел

1. Світове виробництво сирової сталі у 2021 році. URL: <https://worldsteel.org/media-centre/press-releases/2022/december-2021-crude-steel-production-and-2021-global-totals/>.

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Колісниченко В. Українські металурги у 2022 році виробили 5,35 млн. т прокату. URL: <https://gmk.center/ua/news/ukrainski-metalurgi-u-2022-roci-virobili-5-35-mln-t-prokatu/>.

4. Левчук К. «Азовсталь» у 2021 році наростила випуск прокату на 4,1%. URL: <https://gmk.center/ua/news/azovstal-u-2021-rotsi-narostyla-vypusk-prokatu-na-4-1/>.

5. Левчук К. ММК ім. Ілліча у 2021 році збільшив випуск прокату на 12%. URL: <https://gmk.center/ua/news/mmk-im-illicha-u-2021-rotsi-zbilshyv-vypusk-prokatu-na-12/>.

6. Ангел Є. Наскільки глибока прірва, в яку падає металургійна галузь. URL: <https://zn.ua/ukr/macrolevel/naskilki-hliboka-prirva-v-jaku-padaje-metalurhijna-haluz.html>.

Маковецька І. М.,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту,

Державний університет телекомунікацій, м.Київ

ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ЧИННИКІВ НА РОЗВИТОК ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Світові масштаби інформаційного розширення в будь-якій сфері діяльності приносять суспільству користь не тільки від економічно-прибуткових оцінок перспективних *галузей телекомунікацій, а й і визначених параметрів затребуваності в кожену хвилину свого часу. Тому важливим в інформаційному часі залишаються стратегічні напрями*